

**ОЦІНЮВАННЯ ДЕГРАДАЦІЇ СТАЛІ ТА
ЇЇ ВПЛИВ НА ЦІЛІСНІСТЬ
ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ПРИ
ТРАНСПОРТУВАННІ ЗЕЛЕНОГО ВОДНЮ**

Ольга Звірко

Фізико-механічний інститут ім. Г. В. Карпенка Національної академії наук України

Відділ діагностики корозійно-водневої деградації матеріалів

Водневі трубопроводи у світі¹

Location	Pipe material	Years of operation	Diameter (mm)	Length (km)	Service pressure (MPa) and hydrogen purity (%)	Status
AGEC, Alberta, Canada	Gr.290 (5LX X42)	Since1987	273 (Thickness: 4.8)	3.7	3.8 (99.9%)	Operational
Air Liquide, Texas/Louisiana, USA	API 5LX42, X52, X60 and other	?	76 - 356	390	5.1	Operational
Air Liquide, France, Belgium, Netherlands	Seamless Carbon steel	Since1966	Up to 304.8	879	6.5-10 (pure and raw H ₂)	Operational
Air Products, Houston, USA	-	Since1969	114.3 – 324	100	0.345 – 5.516 (pure H ₂)	Operational
Air Products, Louisiana	ASTM 106	?	101.3 – 304.8	48.3	3.447	Operational
Air Products, Sarnia	-	-	-	~3	-	Operational
Air Products, Texas	Standard natural gas line pipe (steel)	>10	114.3	8	5.5 (pure H ₂)	Operational
Air Products, Texas	steel, Schedule 40	>8	219	19	1.4 (pure H ₂)	Operational
Air Products, Netherlands	-	-	-	45	(flow rate : 50 t/day)	Operational
South Africa	-	-	-	80	-	-
Chemische Werke Huis AG, Ruhr, Germany	Seamless equipment to SAE 1016 steel	Since1938	168-273	215	Up to 2.5 (pure H ₂)	Operational
Cominco B.C., Canada	Carbon Steel (ASTM 210 seamless)	Since1964	5 (Thickness: 0.8)	6	>30 (62-100 %)	Stand-by
Gulf Petroleum Cnd, Petromont – Varnes	Carbon Steel, seamless, Schedule 40	-	168	16	93.5% H ₂ -7.5% CH ₄	Operational
Hawkeye Chemical, Iowa	ASTM A53 Gr. B	3	152.4	3.2	2.8	Operational
ICI Billingham, UK	Carbon Steel	-	-	15	30 (pure H ₂)	-
LASL, New Mexico	ASME A357 Gr. 5	-	25.4	6.4	13.8	Abandoned
Los Alamos, New Mexico	5Cr-Mo (ASME A357 Gr. 5)	>8	30	6	13.8 (pure H ₂)	Abandoned
Linde, Germany	-	-	-	1.6 – 3.2	-	-
NASA-KSC, Florida	Stainless steel 316 (austenitic)	>16	50	1.6-2	42	Operational
NSA-MSFC, Alabama	ASTM A106-B	-	76.2	0.091	34.5	Abandoned
Philips Petroleum	ASTM A524	4	203.2	20.9	12.1 – 12.8	Operational
Praxair, Golf Coast, Texas, Indiana, California, Alabama, Louisiana, Michigan	Carbon Steel	-	-	450	H ₂ commercial grade (14 M Nm ³ /day)	Operational
Rockwell International S.	Stainless steel -116	>10	250	-	>100 (ultra pure H ₂)	-

¹ M. Mohitpour, H. Solanky and G. Vinjamuri "Materials Selection and Performance Criteria for Hydrogen Pipeline Transmission" proceedings of PVP 2004 Conference: 2004 ASME/JSME Pressure Vessel & Piping, San Diego, CA (2004)

The NATURALHY project [2004 – 2008]

XXIII міжнародна науково-практична онлайн – конференція
 «Відновлювана енергетика та енергоефективність у XXI столітті»
 19-20 травня 2022, м. Київ (онлайн)

Перспективи використання газотранспортної мережі України для транспортування зеленого водню

Газотранспортна мережа України

Європейська воднева стратегія (European Hydrogen Backbone)

Створення мережі водневих трубопроводів у Європі до 2040 р.

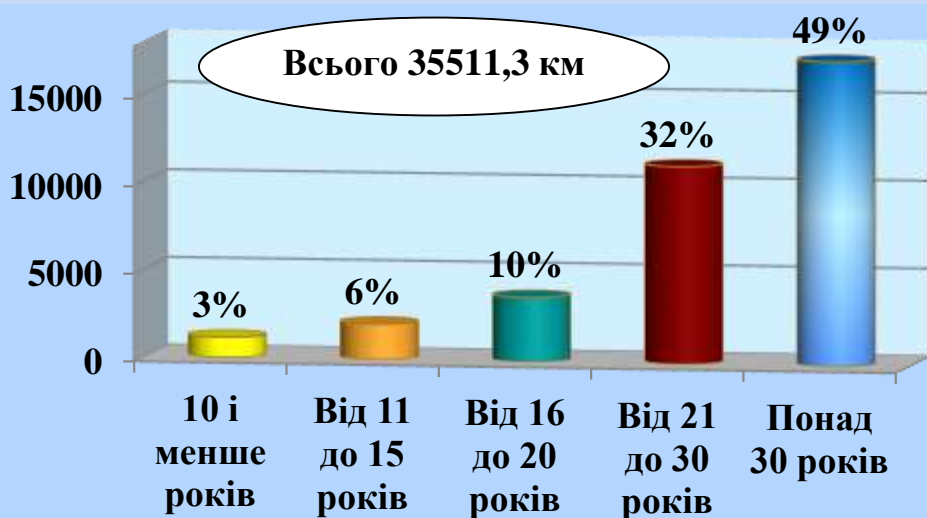
Виклики

- H** Експлуатаційна деградація сталі
- H** Негативний вплив водню на механічні властивості сталі

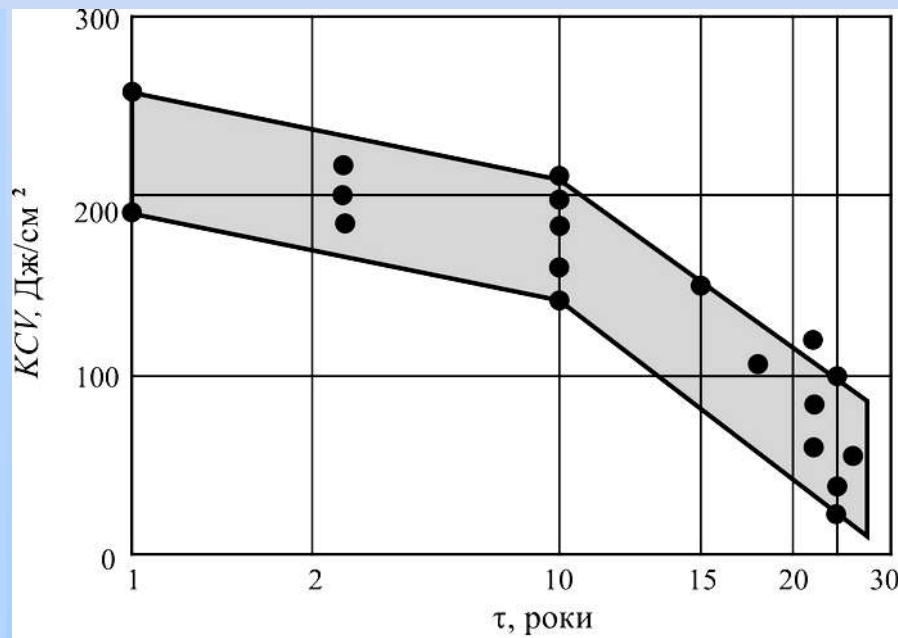
Старіння та експлуатаційна деградація сталей газопроводів

Старіння трубопроводів

Тривалість експлуатації
магістральних газопроводів
України

Деградація трубних сталей

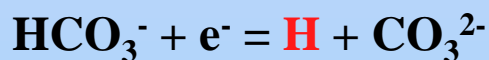
Зміна опору крихкому руйнуванню трубних сталей в часі їх експлуатації

Наводнювання та розвиток пошкодженості у трубних сталях під час експлуатації

Шляхи наводнювання

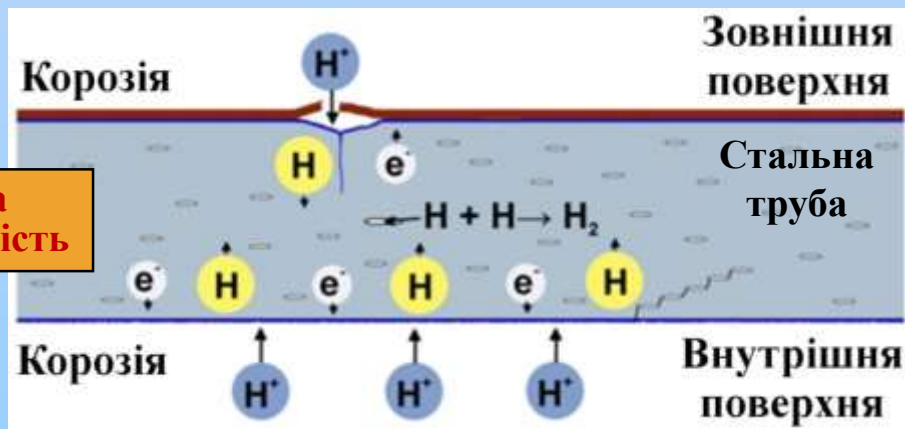
Виділення водню внаслідок електрохімічної корозії

Дисоціація молекулярного водню

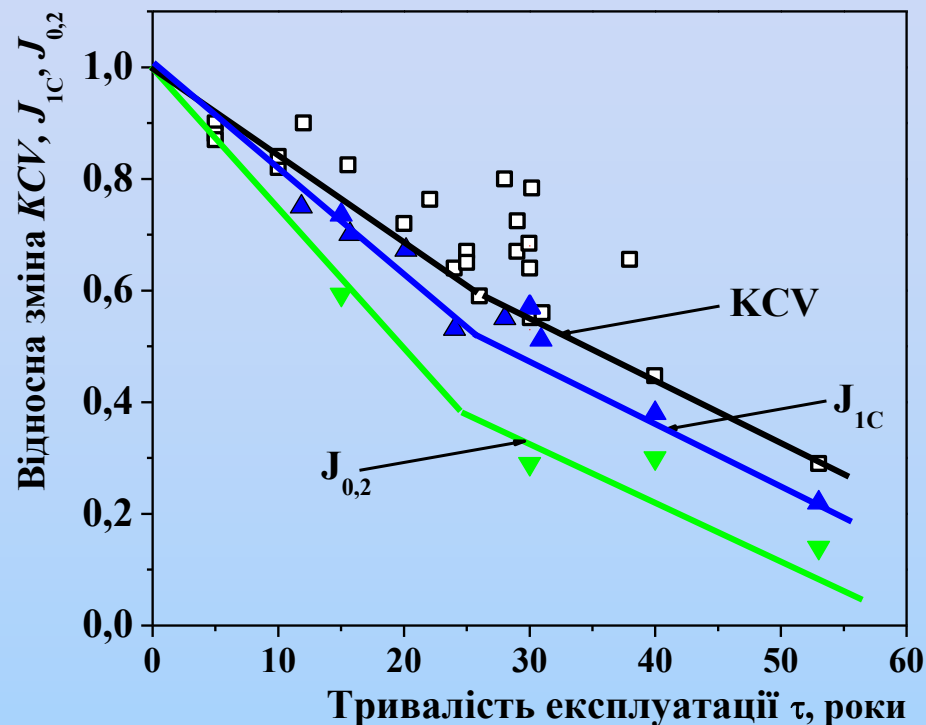
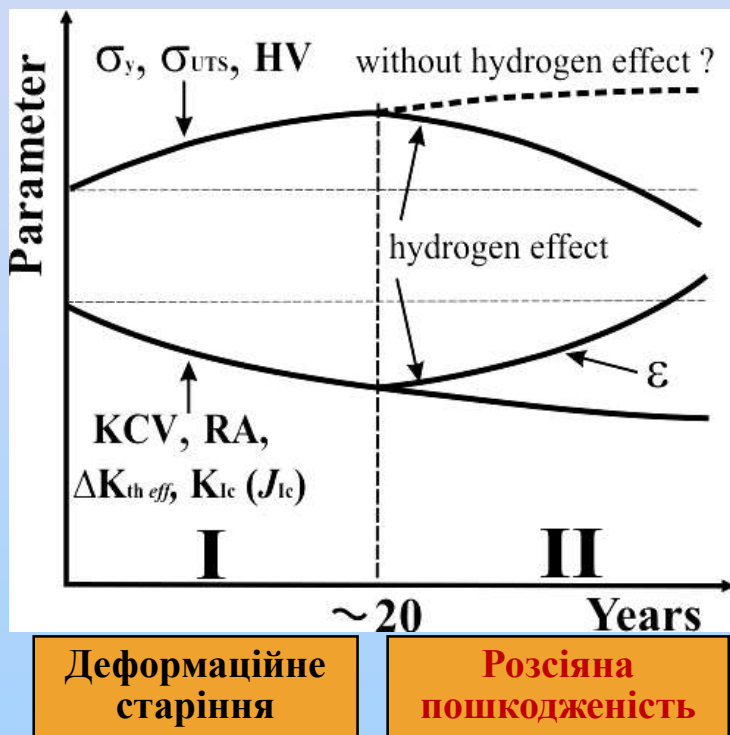

Розсіяна пошкодженість

Чутливість характеристик трубних сталей до експлуатаційної деградації

Зміна механічних властивостей трубних сталей в часі їх експлуатації

Характеристики, регламентовані чинними нормативними документами: міцність, пластичність, твердість та ударна в'язкість. Однак, характеристики міцності, пластичності та твердість є недостатньо чутливими до деградації трубних сталей.

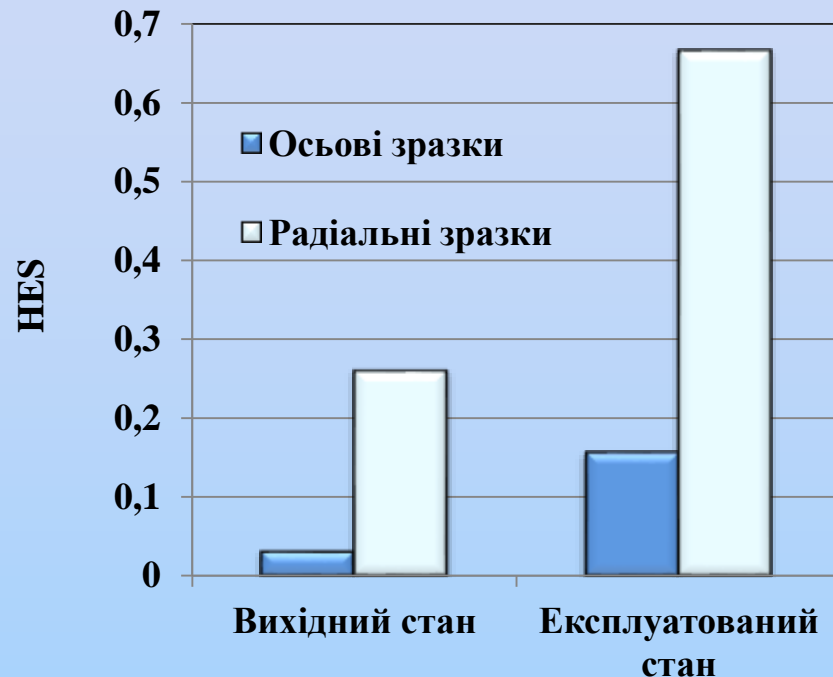
Найчутливішими є характеристики опору крихкому руйнуванню: тріщиностійкість та ударна в'язкість.

Чутливість тривало експлуатованих сталей газопроводів до водневого окрихчення

Сталь 17Г1С, 29 років експлуатації

Сталь 20, 44 роки експлуатації

Показник схильності до водневого окрихчення (hydrogen embrittlement susceptibility) HES:

$$HES = 1 - \frac{RA_H}{RA}$$

RA_H , RA – відносне звуження зразків за випроб розтягом у повітрі після попереднього електролітичного наводнювання та без нього, відповідно

Висновки

Отже, для визначення потенціалу застосування існуючої газотранспортної системи України до транспортування зеленого водню чи його суміші з природним газом та обґрунтування умов її безпечної експлуатації необхідно:

- ✓ проаналізувати поточний технічний стан її складових,**
- ✓ оцінити вплив водню на механічну та корозійно-механічну поведінку деградованого металу,**
- ✓ визначити залишковий ресурс газотранспортної мережі з урахуванням деградації трубних сталей та наводнювання при транспортуванні водню.**

Дякую за увагу!

Фізико-механічний інститут ім. Г. В. Карпенка Національної академії наук України

Відділ діагностики корозійно-водневої деградації матеріалів

